

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Vidéken " 9 K, " 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint
az udvarban.

A házsabályrevízió.

Csak rendszabály lesz.

A szólásszabadság korlátja.

Elálltak a házsabályrevíziótól, amit még tegnap délelőtt sürgősen szükségesnek találtak. Nem mintha a horvátok obstrukciója este valamivel kevésbé kellemetlennek látszott volna, mint délelőtt, hanem mert a függetlenségi párt hajlékonyabb tagjai is úgy vélték, hogy ez már mégis sok.

Nem is azzal sülyesztették el a házsabályrevízió tervét, hogy nem szabad ugyanazt megcsinálnia a koalíciónak, aminek leküzdésére Tisza István ellenében megszületett. Ez nem is jutott eszükbe. Egyszerűen azért nem lehet ezt az újabb veszedelmes tényt keresztülhajtolni, mert már sok olyan előzte meg, ami az ország gyomrát fölfordította. Vagyis, ha nem lett

volna rossz kiegyezés, magasabb kvóta, közös bank-meghosszabbítás, akkor nem volna szükség arra törekedni, hogy a szólásszabadságot megnyirbálják.

Ambár korai még az öröm. Mert hiszen Wekerle jelentette ki, hogy csak a horvátokat rendszabályozza meg, a házsabályokhoz nyulni nem fog. Mi következő ebből, csaknem halálos bizonyossággal? Az, hogy a horvátokat nem fogják megrendszabályozni, hanem valamely paktummal szerelik le, de a szólásszabadság szárnyait tényleg megstuccolják egy kicsit.

S ha megteszik, igazuk lesz a maguk szempontjából: egyetlen egy szabadságunk maradt, mi az ördögöt csináljon egy szabadság-szerető nép egyetlen egy szabadsággal?

POLITIKAI HIREK.

Tanákoskozás a csekk-forgalomról.
Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma reg-

gel 9 órakor a miniszterelnökségi palotában fogadta a Középeurópai Közgazdasági Egyesület németországi, ausztriai s magyarországi képviselőit. Dr. Tóry Gusztáv államtitkár e szavakkal üdvözölte a miniszterelnököt:

— Kegyelmes uram! A három közép európai Közgazdasági Egyesület tagjai mély tisztelettel üdvözlik Nagyméltóságodat.

Erre a miniszterelnök a következőképpen felelt:

— Igen örülök, hogy az urak szívesek voltak idefáradni, hogy itt a megpendített eszme értelmében a csekkforgalom egységes elveiről tanácskozzanak. Remélem, hogy e fontos ügy megfelelő szabályozása fejlesztőleg fog hatni gazdasági forgalmunkra és hogy tanácskozásaink nem maradnak elméleti megállapodások keretében, hanem e megállapodások gyakorlatilag is végre fognak hajtni. A magyar középeurópai közgazdasági egyesület, de meg a magyar kormány nevében is a legszívesebben üdvözlöm önöket. Tanácskozásaink ideje alatt sok egyéb elfoglaltság is hárul rám, de remélem, hogy ez kölcsönös érintkezésünknek nem fogja útját állani.

A miniszterelnök ezután még jó ideig elbeszélgetett a nála megjelentekkel a tanácskozás alá kerülő szakkérdésekről, majd barátságosan bucsuzott tőlük, akik a délelőtti tíz órakor kezdődő tanácskozásra a tőzsdepalota tanácstermébe siettek, ahol a tőzsde-

LEGSZEBB FÉRFI KALAPOK FEKETÉNÉL.

Örökre.

Írta: M. Girardet.

Jeanne ott ült az asztalnál és lámpafény mellett folytatta kézimunkáját. Lábai előtt, a szőnyegre szórt játékszerek között, nagy, komoly, ábrázattal rendezgette bábai toilletjét a kis Ninette. Játéka fölötté komolyan látszott, mintha fejeuskéjében valami mély gondolat szövődne. Végre kitört belőle a hoszu hallgatás.

— Mama! ... mondd csak, meghalt az én papám?

Jeanne összeresztett.

— Nem, gyermekem, nem halt meg.

— Akkor hát tengerészitst. Ugy-e?

— Jeanne csodálkozva nézett a kis Ninettere.

— Tengerészitst? Hogy volna az? Dehogy, Ninette... Mondott neked valaki a papáról valamit?

— Nem. De amikor ma délután a parkban voltam, a gyerekek a papájukról beszéltek. Susanne azt mondta, hogy az ő papája meghalt; a Mimi pedig azt mondotta, hogy az ő papája tengerészitst. És ezért nincsen sohasem otthon... Ugy-e mama, az én papám hol van?

Jeanne az ölébe vonta a gyermeket és megcsókolta a homlokát. Szemeiben a hirtelen fölindultság könnye csillogott. Néhány

pillanatig képtelen volt egy szót is szólani. De Ninette csak tovább faggatta.

— Ninette, te ezt még nem érted. A papa sem nem halt meg, sem nem tengerészitst. De a mama nagyon haragszik rá. Ezért nem látod őt soha.

— Hát miért haragszik a mama a papára? Szabad ez? Én azt hittem...

Jeanne csókkal lezárta a kis Ninette ajkát, hogy elhallgostassa. Aztán szépen meg-simogatta a fejét.

— Ninékém, ha szereted a mamádat, akkor erről nem beszélsz többé. Nem illik kérdőre vonni a mamát.

Ninette nagyon megijedt, el is hallgatott. Csak magában mormogta még:

— Miért nem illik kérdőre vonni a mamát? ...

Egy perccel később azonban már ismét mélyen elmerült a bábai toilletjének rendezésébe.

Egy szép április délután ott játszadozott a Champs-Elysées virágai közt, amikor egy idegen ur, aki már egy idő óta megfigyelte őt, hozzálépett.

— Jó napot, kisasszonykám... Hogy hívják magát, szép gyermekem?

— Ninette Decourcelle.

Az idegen ur könnyedén megrézt, azután mosolyogva, de különös élénkséggel megszorogatta a gyermek kezét. Szemei

végzetlen gyengédséggel csodálták az üde arccskát, a szőke haját és a kék, derült szemet, a melyek értetlenül, tágra nyílt kíváncsisággal néztek reá. Az idegen ur aztán kivette gomblyukából a virágját, azt odadtette a gyermek kezébe és gyorsan eltávozott.

Ninette meglepetten nézett az idegen ur után, látta, a mint sietve távozik, befordul a sarkon és eltűnik. Akkor aztán a gyermek felkiáltott:

— A papa! ... a papa ...

Szemeiből kitört a köny és kicsiny lelkében, mint valami óriási szenzáció, riadt föl a megsejtett valóság. Igen, az az idegen ur a papája volt. Oh, csak ő lehetett! ... csak ő!

A benne ott tereferált a padon többi társnőivel és közönyösen nézte végig a jelenetet. A gyermek sirására most hozzá-sietett ...

— A papa! ... a papa! — zokogta egyre a gyermek. Hiába erősítette a benne az ellenkezőjét, hiába igyekezett a virágot elvenni a gyermektől ... idegen embertől nem szabad elfogadni semmit! ... Ninette azonban egy kincsért sem adta volna oda. Alig várta, hogy haza érjen s a mikor végre otthon voltak, lélekszakadva rontott be a házba:

— Mama! mama! ... én láttam ...

Fráter nótás könyve

éppen most
jelent meg!!
ára 2 kor.!!

Kapható:
CSÁTHY FERENCZNEL,
Debrecen legrégibb és legnagyobb zeneműkereskedésében.

tanács nevében Simon Jakab alelnök fogadta az értekezlet tagjait.

A horvát bán Budapesten. Rakodszay Sándor horvát bán, akit a horvát ügyek Budapestre szolgáltattak, tegnap déltáján megjelent a képviselőházban és előbb Wekerle miniszterelnökkel tárgyalt hosszasan, azután Josipovich horvát minisztert kereste föl. Később formális tanácskozást tartottak, melyen a nevezettek kivül Darányi földmívelési miniszter és Sztérényi József kereskedelmi államtitkár is résztvettek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

A hangulat a Házban olyan, a mely viharokat sejtet. Az előki székét Rakovszky István foglalja el, a mi szintén arra vall, hogy ma történik valami. Az ülés előtt a jegyzői irodában Wekerle miniszterelnök, Návay és Rakovszky alelnökök, Széll Kálmán és Hammersberg László jegyző közt tanácskozás volt.

Az ülés 10 órakor nyílt meg. Földes Béla, a közgazdasági bizottság elnöke be- terjeszti a kiegyezési javaslatokról szóló jelentést.

Az indemnitás.

Supilo Ferenc a házszabályokhoz kér szót. Magyar nyelven beszél és tiltakozik az ellen, hogy Lorkovicsnak tegnap nem engedték meg, hogy horvátul szóljon a házszabályokhoz. A törvény megengedi, hogy mi horvátul is beszélhessünk. Magyarország és Horvátország egységes államot képeznek s ebben egyiknek éppen annyi joga van, mint a másik félnek. Így tehát nekünk közbős, tud-e az elnök horvátul vagy sem. Ha jogunk van a javaslatok megvitatásában horvát nyelven részt venni, jogunk van a házszabályvitában is horvátul felszólalni.

Egy hang: Jogotok van, hogy haza irhattok horvátul!

Supilo Ferenc: Az elnök magánügye, ha nem tud horvátul. Mi szigorúan ragaszkodunk a törvényekhez. (Zaj.)

Ugron Gábor: Magyarország törvényei határozottan elrendelik, hogy minden képviselőnek kell magyarul tudnia. Ez abszolút törvény. A magyar képviselőházban soha vita tárgya nem volt az, hogy itt kell-e

papát... Ezt a szép virágot tőle kaptam és... és...

Jeanne szíve nagyot dobbant, feszült figyelemmel hallgatta a gyermeket, kikérdezte a bonnét is; aztán szigorúan megparancsolta, hogy a gyermeket nem szabad többé a Camps Elyséesre vinni.

Asszonyom!

Ma délután találkoztam a gyermekünkkel. Milyen édes, szép kicsi léány; szakasztott mása önnek.

Ez a találkozás egészen megrendített. Valami sajátos melegséget, olyan különös nyugtalanságot érzek a találkozás óta, hogy képtelen vagyok arra a fogadalomra, melyre ön kényszerített.

Bocsássa meg ezt a levelemet, melylyel parancsát megszezem s engedje meg, arra kérnem önt, hogy gyermekemet meglátogathassam...

Jeanne fölindultan olvasta a levelet újra, meg újra. Aztán összetépte, apró izekre... és hosszú hallgatásba mélyedt.

A cseléd másodszer jött be: — Nem tetszik válaszolni semmit, asszonyom? A szolgáló vár a feleletre.

Jeanne nyugodtan fölkel, levélpapírt keresett elő.

Csak ezt a sort írta rá:

„Koztunk örökre vége mindennek“.

minden képviselőnek tudni magyarul írni és olvasni. A magyar országgyűlésnek már a parlament kezdetén joga lett volna megvizsgálni a horvát képviselőket, tudnak-e magyarul.

A horvátok közbeszólának: Divoconoi!

Az elnök: Figyelmezteti a közbeszólókat, ne zavarják a Ház tanácskozásait, mert ellenük a házszabályok értelmében fog eljárni.

Ugron Gábor: 1872. óta tagja a magyar parlamentnek, de erre a jelenségre az ő tudomása szerint nem volt példa. Evtizedeken át olyan politikusok jöttek ide Horvátországból, akik ismerték jogukat és kötelességeiket. A horvát nyelvre fontos, hogy ott van a törvényben az is szócska. Használhatják a horvát képviselők saját nyelvüket is. De ép észszel el nem képzelheti, hogy legyenek emberek, akik úgy jönnek ide, hogy nem értik a tanácskozás nyelvét és lehetetlen, hogy Horvátország olyan embereket küldjön ide, akik még az elnök enun- ciációját sem értik. Ez sem a magyar parlament, sem Horvátország hasznára nem lehet. Supilo azt kívánta, hogy válaszszunk horvátul tudó elnököket. Ez nagyfokú el- bizakodottságra vall. Ez nem jóbiszemű el- járás. A horvátoknak nem az elnökkel, ha- nem az egész házzal kell magukat meg- értetniük. Ha most az elnök intézkedik, a horvátoknak 24 órai kitanításra van szük- ségük, hogy megtudják, mit akar. Ez rossz lelkűség, silány agitáció, gonosz munka. Idézi a 68-as törvényt. (Nagy zaj a horvát- toknál. Az elnök folyton csönget.) Minden jog használata attól függ, nem érinti-e mások jogait. Mi nem gátoltuk eddigi jogai- ban a horvátokat, de ha ezeket gonosz célzatra akarják felhasználni, eljárszák jö- indulatunkat. Mi kitarítottuk önöket pénzzel. Kérem, térjünk napirendre. (Nagy zaj.)

Báró Dániel Tibor: A házszabályok- hoz kér szót, de az indemnitásról kezd beszélni.

Az elnök: Csak a házszabályokhoz szólhat.

Báró Dániel Tibor: Supilo felszólalá- sával polemizál. Kijelenti, hogy a horvátok visszaéltek a Ház jóindulatával. Obstrukció, támadás folyik itt a magyar parlamentáris- mus ellen.

Vlád Aurél: A házszabályokhoz szól. A kérdést jogi szempontból akarja meg- ítélni. A célszerűségi kérdést mellőzi. A hor- vát nyelv használatát az 1868: XXX. tör- venyikké szabályozza és ez alaptörvény. Ez csak olyan módon változtatható meg, aho- gyan létrejött. Nincs olyan házszabályszá- kasz, mely kivételt statuálna a nyelvhasz- nálát tekintetében.

Ratkay László: Szintén a házszabá- lyokhoz szól. Ne csak a jogokról beszéljen Supilo, de a kötelességéről is. Itt a tanács- kozási nyelv magyar, azt tudomásul kell venniük. Ők azt hiszik, hogy delegátusok; külön jogokkal. Ez nem áll. Így csak az következhetik, hogy visszaküldjük önöket oda, ahonnan jöttek és kérjük, küldjenek olyan képviselőket, akik teljesíteni képesek kötelességeiket.

Supilo Ferenc: Magyarul szól a ház- szabályokhoz. A horvát delegátusok jogairól kíván beszélni. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Képviselők azok, nem delegátusok!

Az elnök: Nem tűröm, hogy közjog- ellenes kifejezéseket használjanak! Delegá- tus nincs, delegátusnak én nem adok szót!

Supilo Ferenc: Kijelenti, hogy a hor- vátok nem akarnak mumiákat ideküldeni. Amit az urak akarnak, hogy a horvát kép- viselőik magyarul tudjanak, az abszurdum. (Zaj.)

Návay Lajos: A házszabályokhoz és személyes megtámadtatás címén is szól. Ő soha nem korlátozta a szólás jogát. Ezt ő

Lorkovicsnak tegnap szintén megadta, de ő nem tudta magát megértetni. A józan ész szerint a horvát hozzászólás csak kisegítő eszköz. Rögtön eldöntendő házszabályvitát horvát nyelven provokálni lehetetlenség. Mi lelkiismeretesen, a törvény és jog szerint teljesítjük kötelességeinket, de magunkat megfélemlíteni nem engedjük. A Háza bizza, helyesli-e eljárását? (Zajos helyeslés.) Nyu- godtan tekint arra, amit tegnap, józan esze tanácsára tett. (Helyeslés.)

Surmin György: Horvátul kezd a házszabályokhoz beszélni.

Óriási zaj támadt erre. A képviselők a többségi padokon is, a horvát sarokban is felugráltak. Néhány magyar képviselő át- rohan fölémelt ököllel a horvátok közé:

— Gazemberek! Kiverünk benneteket! Az elnök folyton csönget, de nem tud rendet csinálni, Lorkovics, Vinkovics és mások is fölkelnek és horvátul próbálnak beszélni. Természetesen nem engedik őket. Végre szóhoz jut az elnök:

— Kijelentem — mondja — hogy a házszabályokhoz én is csak magyarul enge- dek beszélni. Ez gyakorlati kérdés. Nem- csak az elnöknek, de az egész Háznak értenie kell a vitákat. Én a házszabályok- hoz mindenkinek megadom a szót, de csak magyar nyelven.

Magdiós Péro: Horvátul akar szólni a házszabályokhoz. (Óriási zaj.)

Az elnök: A szót megvonom. (Nagy zaj.)

Purics József: Az indemnításhoz szól horvát nyelven s kijelenti, hogy a javaslat ellen fog szavazni. A kormány autonóm horvát ügyekbe avatkozik, amivel megsérti az alaptörvényt. Ezért nem is lehet iránta bizalommal.

Mazuranics Bogoszláv: Az indemni- táshoz szól s a házszabályok értelmezését teszi szóvá.

Az elnök: Ez az elnökség dolga s nem tartozik az indemnitás keretébe.

Mazuranics Bogoszláv: Tovább be- szél horvátul.

Az elnök: Kétszeri figyelmeztetés után megvonja tőle a szót. (Taps a függetlenségi oldalon, nagy zaj a horvátok közt.)

Privicsevics Svetozár: Horvátul szól.

Az elnök: Megvonom öntől a szót! (Zaj.) Pardon, tévedtem! Hallom, hogy nem a képviselő ur kiáltotta közbe, hogy szandár. Tessék folytatni!

Privicsevics folytatta beszédét.

Az elnök: Kérem a szónokot: milyen nyelven beszél, szerbül vagy horvátul?

Privicsevics: A két rokon nyelvet ke- verve használja.

Az elnök: Megvonom öntől a szót, mert meg nem engedett nyelven beszél.

Muacsevics horvátul beszél az indem- nitáshoz.

Supilo (nevetve az elnökhöz): Beárul- lom! Ez is szerbül beszél!

Az elnök: Supilo urnak nem hiszek. Kérem: milyen nyelven beszél?

Muacsevics: Horvátul!

Az elnök: Tehát Supilo félre akart vezetni. Ezt konstatalem.

Muacsevics: Folytatja beszédét.

Az elnök Pap Zoltánt, aki szemtelen pimaszságnak nevezi azt, ami most az országban folyik, rendreutasítja. Még Zagorác István és Budiszlavjevics Bude (horvát) beszéltek, mire az elnök a vitát berekesztette. A horvátok névszerinti szá- vazást és annak holnapra való halasztását kérték, amit az elnök el is rendelt. Szünet után az alkotmánybiztosítókat tárgyalták le. Cupán a lex-Szapáry eltörlésénél szólt fel Thaly Kálmán és azt mondta, hogy ez éppen oly szégyene volt törvénykönyvünk- nek, mint a Rákóczi és a bujdosók meg- bélyegzése. Holnap névszerinti szavazás lesz, utána pedig harmadszori olvasásban fogadják el az alkotmánybiztosítókat.

Legszolidabb Urak! mielőtt ruháinkat beszerezzük, saját érdekünk megtekinteni szabott árak **URAK!** posztókereskedőnél most megérkezett Angol gyapjuszövet ujdonságokat. Debrecen Kossuth-u. 1.

Kö

Jön a klotür.

De csak a haza ellenségével szemben.

150 képviselőnek kell kérni.

A tegnapi nagy tanácskozásoknak meg van az eredménye. A házszabályt módosítani fogják. Módosítani fogják akképen, hogy se a nemzetiségi, se a horvát képviselők szemérmetlen obstrukcióval a Ház munkásságát meg ne akadályozhassák.

A kormány már teljesen készen van a házszabály revíziójának tervezetével. Javaslatát nagyjában ez:

1. Módosítsák a házszabály akképen, hogy a vita százötven képviselő kivására berekeszhető legyen.

2. Ahhoz, hogy a vita ilyen módon berekeszhető legyen, még az elnök beleegyezése is szükséges. Az ő beleegyezése nélkül a vita be nem rekeszhető.

3. A házszabályoknak illetően való módosítása csak egy ülészakon érvényes. Mihelyt az ülészakot berekesztik, avagy az országgyűlést felosztatják, az a módosítás elveszti hatályát.

Látható ebből, hogy a módosítás csak a horvátok és a nemzetiségiek ellen irányul. Ez a két párt nem szaporodhat föl százötven fölé s ha ez a csuda mégis meggesnék, még mindig ott van villámháritónak az elnök személye, aki bizonyára mindig magyar lesz.

A függetlenségi pártban igen kedvező a hangulat a módosítás iránt. Némelyek ugyan azt szeretnék volna, hogy a klotür csak a költségvetési javaslatokra alkalmazható legyen, de azután belátták, hogy ilyen uton nem lehetne megszüntetni az obstrukciót.

Mit parancsolnak Bécsből?

Erre hallgatnak a horvátok.

A horvát képviselők ma délelőtt a Continental-szállóban értekezletre gyűltek össze. A konferencián Surmin és másik két társa, a kivel Bécsben járt, beszámolt arról, mit végeztek a császárvárosban.

Surmin a következőket mondotta:

— Uram, több ízben tanácskoztunk a szláv reichsráthi képviselőkkel. Ezek azt tanácsolták nekünk, hogy nem kell végleges szakitánunk a magyar kormánnyal. Különösen ami a kiegyezést illeti. A kiegyezést nemcsak hogy megobstruálnunk nem szabad, de még a behatott vita is kerülendő. A kiegyezés ugyan nem nagyon jó Magyarországra nézve, de egyenesen fényes Horvátországra nézve. Horvátország teljességgel agrrikultur állam és így elemmentáris érdeke, hogy olyan fogyasztó-piacot, mint a milyen Ausztria, megtartsa magának.

Surmin szavait élénk helyesléssel fogadták a horvátok.

Persze, a mi Bécsből jön, annak engedelmeskednek.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

A kollégiumi nyilvános olvasóterem átalakítása. Régi panasz volt már a nyilvános olvasóterem szűk volta. Sem a könyveknek, sem a nagyszámu olvasóközönségnek — leginkább diákok — nem volt helyük. Most úgy oldották meg a kérdést, hogy a tanári olvasót hozzácsatolják az eddigi olvasóhoz s a közfal egy részét lebontják. A volt tanári olvasó lesz a voltaképeni olvasó-terem, melybe a legjobban igénybevett könyveket is átviztik, a régi olvasó új könyvekkel egészítik ki s azt a főiskolai tanárok buvárokodásai s az esetleges szemináriumok számára tartják fenn. Az új olvasó tágas, világos terem s megfelelő, modern berendezéssel céljának kitűnően meg fog felelni.

A r. k. egyháztanács ülése.

Ujabb hagyomány.

A patronátus ügye.

A debreceni róm. kath. egyháztanács tegnap délután három órakor a főgimnázium tanácstermében ülést tartott. Az ülésen Gróh Ferenc prépost-plébános elnökölt.

A jegyzőkönyv hitelesítése után dr. Irinyi István egyházi jogtanácsos olvasta fel Debrecen város átiratát, amelyben az állandó népnevelési bizottságban a róm. kath. egyháztanács egy taggal való képviseltetését kérte. Az egyháztanács a maga kebeléből Molnár K. Dezső theréziánusi prefektust, az elemi iskolák igazgatóját küldte ki.

Elnök jelentette még, hogy Simon Mária még 1864-ben úgy rendelkezett, hogy kis vagyonkájából férje halála után tizenhat korona a róm. kath. egyházat illeti. A férj halála után most a tizenhat korona beszolgáltatott, amit az egyháztanács az egyházi pénztárba utalt be.

Gróh Ferenc prépost-plébános jelentette ezután, hogy a templom renoválási költségeinek megtérítésére a várost kegyuri jogok alapján kereste meg az egyháztanács. A város azonban hozott végzésében megtagadta a patronátusságot s nem volt hajlandó a renoválással felmerült költségeket fedezni. Javasolta tehát, hogy a patronátusi kérdés tisztázása érdekében felebbezással éljen az egyháztanács. Tisztán azért, hogy világosságot derítsen erre a kérdésre. Vagy patronus a város, vagy nem. Mind a két eshetőséggel tisztába kell végre jönni. Ha a város nem patronus, akkor az egyháztanács elé más köteleességek várnak és meg kell teremteni a főtartási alapot.

A kérdés hosszan foglalkoztatta az egyháztanács tagjait. A felmerült eszmecsere során különösen hangsúlyozták, hogy a püspöki levéltárban őrzött adatok szerint Debrecen városa azzal a határozott kikötéssel kapta a szabad királyi város címet és jelleget, hogy a róm. kath. egyházzal szemben patronátusi jogot gyakorolni köteles. Az idők során ezt nem szorgalmazták s 1846-ban újabban felmerült vitás kérdés kapcsán királyi leirat újból megerősítette a patronátust. 1811-ben pedig a város annyira kegyurnak érezte magát, hogy a templomi költségekre befolyt összes adományok a város kasszájába folytak be.

Az egyháztanács elfogadta Gróh Ferenc prépost-plébános javaslatát. A tanácsi elutasító végzést megfelelbezi, tisztán azért, hogy erre a kérdésre egyszer már világosság derüljön.

Az egyháztanács ezután néhány kölcsön-ügyet intézett el. Majd Váczy János kérte, előrehaladott korára tekintettel, a temető-gondnokság alól felmentését. Az egyháztanács ezt jegyzőkönyvben kifejezett halás köszönete, Váczy János érdemeinek elismerése mellett megadta és temető-gondnokul az egyháztanács érdemes tagját: Mihalovits Istvánt választották meg.

Az ülés végén Gróh Ferenc prépost-plébános jelentette, hogy a Theréziánus új épületének tervezetéhez a püspök előzetes jóváhagyását megadta, a tervek és költségvetések beterjesztését kéri, hogy a munkálatok költségeihez az alapokat megjelölje. Az egyháztanács ezt örvendetes tudomásul vette.

Az ülés ezzel véget ért.

VIDÉK.

Mozdony és szekér összeütközése.

Sátoraljaújhegyről jelentik, hogy a közeli Csörgő község vasuti őrházánál hétfő este nagy szerencsétlenség történt. Egy próbamozdony, melyre Schreier Ede mozdonyvezető vezetett, éppen akkor ért az átjáróhoz, amikor az egyik sín páron keresztül akart haladni egy kétlovas kocsi, melyen Szencsák János és Batfarszki György ültek. A mozdony a szekeret ketté vágta és roncsait mintegy harminc lépésnyire magával hurcolta. A kocsiiban ülők közül Szencsákot halva találták a sineken. Batfarszki pedig életveszélyes sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a vasuti őr elfelejtette leereszteni a sorompókat és ezért a kocsi a szabadpályatesten egész bátran velt áthaladni; a mozdonyvezető az utolsó pillanatban fékezett, de már nem akadályozhatta meg a katasztrófát. A lovaknak semmi bajuk nem történt; azok sértetlenül elszabadultak.

Megölte az anyja szeretőjét. Széles községben véres eset történt a minap. Kiss Istvánné az utóbbi időben szerelmi viszonyt kezdett a falu egyik gazdájával, aki azonban nála jóval fiatalabb volt. Az özvegy legényfia, nagyon restelte a dolgot és gyakran kérte anyját a viszony megszüntetésére. E hónap 5-én a gazda boros fővel állított be Kissék lakására és szeretőjét, Kissné tőni kezdte. Az asszony elmenekült hazulról, a lakásban csak Kiss Imre maradt anyja szeretőjével. Kiss Imre, anyja távoztása után valószínűleg rátámadt a részeg emberre és konyhakéssel hét szurást ejtett mellén, úgy hogy még a helyszínen meghalt. A tizennyolc éves gyilkos önként jelentkezett a csendőrségnél, ahol letartóztatták.

Az ipartestület gyűlése.

Tanoncok megrendszabályozása.

Felszabadítás kitüntetéssel.

Az ipartestület előljárósága tegnap ülést tartott. Az ülésen Dávidházy Kálmán elnökölt. Jegyző Sajbner Gyula, az ipartestület jegyzője volt, míg a hatóság részéről Vetéssy Béla rendőrfogalmazó volt jelen.

Az ülés lefolyásáról tudósításunk a következő:

Délután négy órakor nyitotta meg Dávidházy Kálmán elnök az ülést, üdvözölve a megjelent előljárósági tagokat. Az ülés a tanoncszabadságokkal vette kezdetét. Az elnök beszéd kíséretében adta át a felszabadult tanoncoknak az oklevelet s a tanoncok közül Kovács Istvánt, ki Richter József

Központi Cipő és Kalap áruház

Központi! címre tessék figyelni.

Debrecen, Dréher sörösarnok mellett legolcsóbb beszerzési forrás

Cipő, Csizma, Kalap, Sapka és mindennemű **uri divat** cikkekben.

Telefon sz. 435.

KÁVÉ-ÜZLET.

Mindenkor a legfinomabb faj kávék vannak raktáron.

MAYER JENŐ

Telefon 145.

TEA-ÜZLET.

Zamatos, erős orosz és kínai teák.
Külön minőségű angol rumok.

könyvkötő-műhelyében tanult, az ipartestület szorgalma és jó magaviselete jutalmául egy arannyal és diszoklevéllel tüntette ki.

Tudomásul vették Barna Tamás előjárásági tag lemondását s helyette Kiss Gábor ács mestert hívták be. Pártolják a nagyváradai ipartestület határozatát, mely szerint a rossz magaviseletet tanúsító az engedelmességet megtagadó tanoncokat szigorúan megbüntetik, esetleg a műhelyből kizárik.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara átiratot intézett az ipartestülethez; az átirat szerint a kamara saját költségén négy szakképzett, előadói képességű iparost (kettőt a cipész, kettőt a szabó munka szakmából) küldene fel Budapestre a szabászat tanfolyamra. A kiküldöttek, miután egy évi gyakorlattal elsajátítanak a modern szabászatot, a miniszterium által egyes városokba kiküldetnének szaktanfolyamok tartására. A gyűlésen ezen átirat helyesléssel találkozott. Elrendelték, hogy a szabó és cipész szakosztályok a kiküldötteket válasszák meg és a legközelebbi előjárásági ülésen erről jelentést tegyenek.

A m. kir. kereskedelmi miniszterium a hazai iparcikkek elárúsító helyét feltüntetést értesítőt küldött be. Ezen értesítő az ipartestület könyvtárában helyeztetett el és bárki által megtekinthető.

Okt. 31-én Poroszlai László és Biczó Gyula számvizsgáló-bizottsági tagok pénztárvizsgálatot tartottak és mindent a legnagyobb rendben találtak. A gyűlés ezt is tudomásul vette.

Több tanoncszerződés iránti kérvény elintézésével az ülés a késő esteli órákban véget ért.

VÁRMEGYE.

Megyebizottsági tagválasztások.

Hajdúvármegyében tegnap zajlottak le a megyebizottsági tagválasztások. Pusztán a hajdunánási választás eredménye ösmeretes. Megválasztottak: Sebestyén Miklós, Dr. Berencsy János, Mirkó Sándor, Vitéz József, Vad Imre, Draveczky András, Pénzes Miklós, Dr. Csohány András, Radó József és Ötvös Mihály. A hivatalos 48-as jelöltek fele elbukott, közte a pártelnök Bán Géza néptanító és a párttitkár Pákozdy András városi számvevő is.

Megyebizottsági tagválasztások. A közeli Vámospétesen tegnap ejtették meg a megyebizottsági tagok választását. A választás a legszebb rendben, minden különösebb esemény nélkül folyt le. Az eredményt délután hirdették ki, a mely szerint Kotovics János községi főjegyző és Bálint Lajos egyházgondnok, mint a kik a legtöbb szavazatot kapták, megválasztottak.

Uj árvaház.

A Theréziánium újra építése.

Már jelezte, hogy a Varga-utcán lévő és Theréziánium nevet viselő r. kath. árvaház épülete nem felel meg a modern igényeknek és követelményeknek. Illetékes tényezők elhatározták tehát, hogy a Theréziánium újra építésére megteszik a szükséges intézkedéseket.

Az előkészület megfelelő formák közt megtörtént és a tervet is elkészítették hozzá, hogy milyen legyen az új árvaház. Legjobban megtetszett a Stégmüller Árpád terve.

A hatalmas frontra gyönyörű emeletes épületet tervezett. Óriási termekkel, játékok, gyakorló, tanuló szobákkal, fürdő, torna helyiségekkel, remekül rendezett árvaszobákkal, modern konyha, mellékhelyiségek, szép prefektusi lakással és egy díszes, tágas kápolnával.

A tervezetet Molnár K. Dezső prefektus mutatta be a nagyváradai püspökségnél, ahol az építkezéshez hozzájárultak.

Tegnap a terveket a róm. kath. egyháztanács elé terjesztették, ahol azt szintén jóváhagyták, egyúttal megbízták Stégmüller Árpád építést a költségvetés sürgős elkészítésére, hogy a püspökségnek mihamarabb módja legyen az alapok kijelöléséhez, ahonnan az építkezési költségeket fedezni fogják.

Az egyháztanács különben sürgősen intézti az ügyet, hogy az új árvaház építéséhez jövőre egy foghassanak hozzá, hogy az még az ősszel elfogadható s rendeltetésének átadható legyen.

Az építkezés tartamára az intézet összes árváit ellátásra és gondozásra családokhoz adják ki.

Közgyűlési tárgyak.

Mit tárgyal a város?

Jog- és pénzügyi bizottsági ülés.

Debrecen város e hó 14-én tartja rendes közgyűlését, amelynek rendkívül gazdag tárgysorozata lesz. Majdnem 50 ügy kerül döntésre, amelyeknek előkészítéséhez tegnap kezdett a jog- és pénzügyi bizottság.

Jelen voltak az ülésen Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt: Kovács József polgármester, Aczél Géza főmérnök, Vargha Károly t. tanácsnok, Juhász Ignác, Márk Endre, dr. Tüdös János, Komlóssy Arthur, Márton Imre, Riekl Antal.

Régi hátralékok.

Az elnök javasolja napirend előtt, hogy a bérkocsi szabályrendelet készítésével megbízott három tagú bizottságot, mely Fejér Ferenc, Juhász Ignác és beregi Nagy Sándor tagokból áll, utasítsa, hogy a szabályrendeletet minél előbb kiszítsék el.

Előadó jelenti azután, hogy az 1897-1905. évekből 6330 korona legelőbér hátralék nem folyt be a város pénztárába. A közgazdasági bizottság javaslata szerint ezeket törölni kell. Tüdös János szerint a nem fizető, gazdának állatait nem szabad a legelőre engedni. Erre felolvassák a hátralékok névsorát, hogy megállapíthassák, van-e kilátás a hátralékok behajtására. Komlóssy Arthur a névsorból következteti, hogy sok adóstól be lehet hajtani a hátralékokat. Márton Imre javasolja, hogy a követeléseket árverésen adják el. Kovács József polgármester a tanácshoz kéri áttenni az ügyet, hogy a követeléseket újól megpróbálják behajtani. A bizottság kimondja, hogy a tanácshoz tegyék vissza az ügyet s behajtóknak 20 százalékos tiszteletdíjat adjanak.

Megtagadott segély.

A debreceni pincér szakiskola évi 600 korona segélyt kér a tanácstól. A bizottság nem szavazta meg a segélyt, mivel az iskola tantestülete a múlt évi segélykérését

folyamodásban ajánlott kötelezettségének nem tett eleget.

Az erdei fürdő.

A nagyerdei fürdő gépésze a tanács-hoz folyamodik, hogy a gépészi lakást renováltassa, mivel a benne való tartózkodás az egészségre ártalmas. A folyamodó állításának igazságát Balkányi főorvos véleményével igazolja.

Aczél főmérnök javasolja, hogy addig is, míg a fürdőt átalakíthatjuk, más helyen kell lakást kijelölni a gépésznek. A bizottság elhatározta, hogy a tanács a mérnöki hivatal útján készíttessen részletes javaslatot az átalakításokra vonatkozólag s a gépésznek más helyen ideiglenes lakást adjanak.

Megint póthitel.

Az elemi iskolák és óvodák fenntartására fordítandó költséget évről évre kisebbre redukálták, pedig az épületeknél sok javításra van szükség. Tehát indítványozzák, hogy a kért 12,000 korona póthittel az 1907. költségvetés terhére megszavazzák.

Tüdös János a póthitel megszavazását az 1907. évi költség terhére nem tartja elfogadhatónak.

Aczél Géza szerint a javítások belső munkák, melyeket a karácsonyi szünet alatt is el lehet végezni és a legsürgősebb munkákat végre is hajtották.

A bizottság a póthittel megadandónak tartja.

Telket a gyufagyárnak.

Az alakulóban levő gyufagyár részvénytársaság folyamodásban kéri a tanácsot, hogy a gyárparcella föllendítése céljából a részvénytársaságot kedvezményekkel támogassa. Az Ispótláylapos, Eprekerti környéken 4 katasztrális hold földet 50 évi időtartamra díjtalanul adja át használatra. A gyártelep 15 évig a községi adóktól mentes legyen, a következő 15 évben az adó felét, a rá következő 10 évben negyed rész adót fizessen.

Márk Endre örömmel üdvözi a gyártelep felállításának eszméjét s javasolja, hogy a segély megadását elvileg mondják ki. De elégedjenek meg azzal, hogy telket adnak, az adómentességet nem kell megszavazni. Aczél Géza szerint más városok az adómentesség kedvezményét szívesen megadják. Az pedig nem iparpártolás, ha mi nem jövedelmező telket után nagy összegeket kitevő adót követelünk. A felállítandó gyár 2071 K értékű gyufát készíti naponta s 160-180 munkát foglalkoztat.

A bizottság többek hozzájárulása után javasolja, hogy a közgyűlés az ügyet támogassa s a dobozi temető mögött területül 3 holdat engedjenek át 30 évig díjtalanul. Az első 10 évben a vállalat teljesen adómentes, a következő 10 évben fél adót fizessen, azután pedig rendes adófizetés alá essék. Az átengedett földterület a város tulajdonát képezi s a 30 év letelte után a város méltányos feltételek mellett szerződni fog a részvénytársasággal. Egyben kimondja a bizottság, hogy az átengedett terület csakis a gyufagyár céljaira használható fel.

Az ülést ma folytatják.

SZÍNHÁZ.

Orfeusz a pokolban. Amikor a második császárság abszolút erejével ránehezedett a francia szellemre s amikor Párisban a censor kezétől függöttek a színházak, a zseniális Jack Offenbach az ó bohózatok operettjeivel gunyolta ki a császárság mindenható hatalmát. Ennek a kornak a szülötte Orfeusz a pokolban, amely ötven év után is megtartotta üdőségét, minden szépségét. — Ez a kitűnő operett kerül ma este színre elsőrendű szereposztásban. Plutót — Horváth Kálmán, Jupitert — Polgár Sándor, Orfeuszt — Boda Ferenc, Styx.

FÜSZERÜZLET

Vásárlás könyvre vagy készpénzen.
Minden osomag házhoz lesz szállítva.

MAYER JENŐ

Telefon 145.

CSEMEGE-ÜZLET.

Minden idénynek csemege árállással
dóan frissen kaphatók.

Jankót — Ligeti, Euridiket — Fehér Olga, Diánnát — Zsigmondy Anna, Cupidót — Lónyay Piroska, Junót — László Aranka játsszák.

Josette kisasszony a feleségem.
A Vígyszínházban néhány hét előtt szokatlanul zajos sikert aratott Gavault és Charvart pompás bohózata: Josette kisasszony a feleségem. Ennek a fordulatokban és kacagtató helyzetekben gazdag bohózatnak előadási jogát Zilaby igazgató megszerezte s a premiért a jövő hét péntekjére tűzte ki. A főszerepeket Báthory Mária, Lukács Juliska, Ternyei, Békés, Tallián, Berczy, Ligeti és Árkossy játsszák.

A két árva. Egy rendkívül érdekes és megható képet mutat be az Uranus színház mai kitűnő új műsorában *A két árva* címen, mely az *Oroszlán vadászat* után a műsor fénypontja lesz. Azonkívül rendkívül mulatságos a *Gonosz fiúk* pajkosága igen érdekes kép a *Baka mint dajka*. Gyönyörű kép a *Viktória vizesek* és a *Tenger ajándéka* című kép. Az új műsor mely ma és holnap kerül színre, a legnagyobb gondnal van összeállítva a mely már előre biztosítja a sikert, ezt következtetjük abból is, hogy a tegnapi esti előadások is telt ház és gyönyörű közönség előtt lettek bemutatva. Örömmel tapasztaljuk azt is, hogy a képek mindig tiszták, világosak és egy cseppet sem rezegnek s állandóan uri közönség látogatja a modernül berendezett Uranus előadásait.

Akasztott ember az erdőben.

Öngyilkos napszámos.

Megdöbentő felfedezést tett tegnap Bozsányi Lajos tejhordó kocsis. A reggeli órákban szekéren jött a városba. Utja a halápi csárda mellett vezetett el. Alig hagyta el a csárdát, a 13-as számú órház közelében, hirtelen egy felakasztott emberrel találta magát szemben. A borzalmas látványtól megriadva, lovai közzé csapott s meg sem állt a bűnügyi osztályig, hol a látótákról azonnal jelentést tett.

Mile Pál r. fogalmazó intézkedésére a vámospécsi csendőrség és dr. Balkányi Emil orvos siettek a helyszínére, meggyőződést szerezni a Bozsányi által mondottokról. A kocsis igazat mondott, az általa említett helyen tényleg rátaláltak a hullára. Körülbelül 38 éves napszámos ember volt, akiről minden kétséget kizáró módon bizonyult, hogy önkézével végezte ki magát.

A vámospécsi előjáróság később megállapította, hogy az illetőt Lengyel Mihálynak hívják, 38 éves debreceni napszámos. Irást, mely tetteinek indító okát megmagyarázná, nem találtak nála. Hulláját a helybeli kórházba fogják szállítani.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint, telefon 411. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szerkesztési és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

UJDONSÁGOK

Vakmerő rablás fényes nappal.

Elájult a rablótól.

Párját ritkító eset történt tegnap. Fényes nappal, a város legélénkebb helyén egy csavargó megtámadott egy vidéki asszonyt s kirabolta.

Határtalan vakmerőséggel és elszántsággal kellett birni a tettesnek, a ki nem törődve a körülöttük lévő sokasággal, ilyen tette vállalkozott. Hirtelen, mint a villám csapott le áldozatára, kicsavarta a kezében tartott kézi táskát s azzal elrohant.

A megtámadott asszony a nem várt eseménytől annyira megijedt, hogy szivgörcsök fogták el s alétlan rogyott össze. Egy pillanat alatt nagy közönség verődött össze az elalélt asszony körül, nem is sejtve a történet előzményét. Mire erről tudomást vettek, a rabló csavargó utat nyerve, eltűnt a mellékutcákon.

A kirabolt asszonyt Spisák Györgynek hívják, a kít az oda érkező rendőr a mentők segítségével a kórházba szállított ki.

*** A Kossuth Lajos asztaltársaság** gyermek-felruházási ünnepélye alkalmából, ma, szombaton este 7 órakor Dégenfeld-tér 8. szám alatt a Kispipa vendéglő külön éttermében Hurka-estélyt rendez. Fixl Gyuri vendéglős. Elismert kitűnő magyarosan készült ételek és tisztán kezelt italok állanak a vendégeim rendelkezésére.

*** Csokonai-ünnepély.** A debreceni református tanítóképző intézet ifjúsága f. év november hó 16-dik napján d. u. 5 órakor, a Collegium disztermében Csokonai-ünnepélyt rendez. Adományok a Kossuth-alap javára köszönettel vétetnek. Műsor: 1. Nyitány, előadja az ifj. zenekar, Bardóc Samu IV. éves növendék, praeses vezetése mellett. 2. Felolvasás, tartja Szendy István IV. éves növendék, a Csokonai-énekkar elnöke. 3. Reményhez, előadja a Csokonai-énekkar, Orgován József IV. éves növendék, praeses vezetése mellett. 4. Hegedű szóló, játsza Bardóc Samu IV. éves növendék, zongorán kíséri Saja Antal IV. éves növendék. 5. Szaval Kacsó Ignác IV. éves növendék. 6. Népdalegyveleg, előadja a Csokonai-énekkar, Orgován J. IV. éves növendék vezetése mellett. 7. Zongorán játszik Saja Antal IV. éves növendék. 8. Induló, előadja az ifj. zenekar, Bardóc S. IV. éves növendék vezetése mellett.

*** A debreceni kereskedelmi és iparkamara hivatalos közleményei.** Élelmi-cikk-szállítás. A pólai tengerészeti élelmezési hivatal pályázatot hirdet: nagymennyiségű fűszer, liszt stb. élelmi-cikk szállítására. Ajánlatok f. é. november 30-áig a pólai élelmezési hivatalnál adandók be. A szállítás tárgya: a pólai tengerészet egész 1908. évi szükséglete, mely havonkénti elosztásban lesz szállítandó. A részletes feltételek a kamaránál bekinthetők.

Szállítás a kassa-oderbergi vasutnak. A kassa-oderbergi vasut 1908. évi anyag, nyomtatvány és pályafentartási faszükségletének szállítására pályázatot nyitattott. Ajánlatok szerkesztéséről és egyéb tudnivalókról a kereskedelmi és iparkamaránál lehet tájékozást szerezni. A munkacsi honvédsapattörház vendéglőszerű élelmezésére a kórház parancsnoksága versenytárgyalást irt ki. A biztosítási tárgyalás napjával november hó 20 d. e. 10 óráját, helyéül a kórház felvételi irodáját tűzte ki. Bővebb értesülések a kamaránál vagy az árlejtést kiíró hatóságnál szerezhetők.

*** A polgári asztaltársaság** ma este 8 órakor a Dreher-söresarnokban tartandó közgyűlésre az asztaltársasági tagok minél nagyobb számban való megjelenésre kértnek.

*** Az első tea-délután.** Az Erzsébet-nőegyesület kedves szórakozásul alkalmas tea-délutánjaif holnap, vasárnap délután 5 órakor megnyitja. Az idén csak egy ilyen tea-délután lesz, a *holnapi*, amikor bizonyára, mint eddig mindig, ugy most is Debrecen intelligens közönsége fog találkozót adni a tea-délutánon. — Az estélyen Rácz Károly kitűnő zenekara válogatott darabokat ad elő, a hangversenyszámot pedig Rácz Ernő ur fogja betölteni, aki a csütörtöki felolvasó estén népdalaival olyan nagy sikert aratott.

*** Tegnapi halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatalnál: Kalocsány Erzsébet g. kath. 5 hónapos, Lovag Keil Alice Anna Mária r. kath. 3 éves, Biró Erzsébet Mária ev. ref. 4 éves, Laczai Zsuzsanna r. kath. 19 éves.

*** A csavargó büne.** Megirták, hogy Hause Nándort a rendőrség elfogta Hause-nál egy nagy asztalkendőben egész csomó ágynemű volt, melyről Hause maga se tudta megmondani, honnan kerültek hozzá. A rendőrség tegnap kinyomozta, hogy Hause a párnákat a vasut közelében lévő, volt Németh Mátyás-féle szállodából kezelte el. Hausét büneért átadják az ügyészségnek.

*** Az István-gőzmalom megkezdte üzemét.** Az István-gőzmalom igazgatósága napokkal ez előtt beszüntette üzemét, mert termelményeit a nagy vagonhiány miatt képtelen volt szállítani. Napok múltán végre tegnap reggel a malom jobb reménységgel újra megkezdte üzemét. Ha azonban a kilátásba helyezett vagonokban újra szükséglet állana elő, Debrecen legnagyobb iparvállalatát ez a körülmény csakugyan nehéz helyzet elé állítaná.

*** Öngyilkos leány.** Latnai Zsuzsa holttestét, a ki, mint azt tegnap már megirtuk, patkányméréggel megmérgezte magát, ma az ügyészség intézkedésére felboncolják.

*** Tengeri halak árusítása** tegnap nagyérdeklődés mellett megkezdődött. Igazán szép, fehér husos halakat méret Márkus Jenő és aránylag nagyon olcsón, 35 krajcárért kilóját. Nagy kelendőségnek is örvendő. Naponta friss küldemény jön. Olcsó hus táplálék ez. Jól elkészítve, kitűnő ize van.

*** Fráter L. nótáskönyve,** zsebkönyvben 1-60 fill., csakis Harmatky antikváriumában kapható. Fűvészkert-u. 14.

* **Elkobzott tojások.** A rendőrség tegnap egy falusi asszonytól egy kosár tojást kobozott el. A kosárban mintegy 150-160 tojás volt, egytől-egyig romlott volt.

* **Összeesett az utcán.** Tegnap délután a Hatvan-utcán Gajdos János összeesett. A mentők beszállították a kórházba, hol megállapították, hogy Gajdos János tifuszban szenved.

* **Elveszett.** Az a fiatal uri ember, ki egy üzletben pénzét elvesztette, elmenetele után megtaláltatott, átveheti. Jelentkezék ott.

* **Szeplő, májfoltok, persenések ellen** biztos hatása a Rózsa arckenőcs. Üdeséget, bájt kölcsönöz az arcnak. Tégely ára 1 K. Kapható Jóna és Jóna drogeriájában, Debrecen, Kossuth-utca 6.

* **Ujdonság.** Legdivatosabb dobozos és perforált levélapok, iróasztali tentartók, festőminták, angol és solingeni zsebkések, finom levelezőlapokban egyedül nagyválaszték Thaisz Arthur előbb Pongrácz Géza papírnagykereskedése, Debrecen.

* **Polgári tánciskola** november hó 4-én, hétfőn nyílik meg. Schaf János, táncmester, Csapó-u. 17.

* **Szabó-féle pármái Ibolya-szappan** a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes, lágy habzása, finom ibolya-illata s bőrpuhító hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Készíti Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcon. Darabja 80 fillérért kapható: Debrecenben Jóna és Jóna, Rác Herman droguistáknál, Márton Gyula, Kontsek Géza, Kontsek Kornél, Benyáts E., Komlóssy L., Mentze H., Kálnay L., Füstös D. üzletében. Ujfehértón Trón Gyulánál, H.-Szoboszlón Körner Bélánál.

* **Tengerihalak a mai naptól** kezdve árusítatnak a Simonffy-utcai belső vassátorokban. Kilója 35 krajcár.

* **Üzlet felosztás miatt** az összes árukat beszerzési áron bocsátom m. t. vevőim rendelkezésére. Bartha Kalmán, főtér.

* **Köszvény, osz, rheuma** ellen minden eddigi szerek közt legjobb leghatásosabb a Menthol szesz. Már az első üveg elhasználása rég nem tapasztalt könnyebbséget, enyhülést és gyógyulást nyújt. Ára 1 K. Kapható Jóna és Jóna drogeriájában. Debrecen, Kossuth-utca 6.

Örgyilkos katona.

Megkínzott debreceni fiu.

A Kossuth-utca végén levő Pavillon-laktanyában tegnap reggel Csák József 39-ik ezredbeli újonc szolgálati fegyverével mellbe lőtte magát. Az elkeseredett katonát a golyó nem ölte meg, csupán súlyos sebet ejtett rajta.

Rövid pár nap alatt ez a harmadik eset, amikor fiatal, alig néhány napos katona erre a végzetes cselekedetre szánta el magát. A két előbbi holmi csekélyes ok miatt, pusztán azért, mert nem izlett nekik a katonai élet s nem bírtak beletörődni az új szokásokba. Gyermekesen gyöngye szívüknek nagyon hiányzott az édes otthon, ezer meg ezer kedves apróságával és a pótolhatatlan anya az ő melegen érző szívével. Sorsuk felett kétségbe esve, szánták magukat halálra. Ezek nem valók voltak katonák-

nak és nem is vált volna belőlük soha jó katona. De nem így volt ez Csáknál. Az ő esete egész más; nála sokkal mélyebbre ható okok idézték elő a katasztrófát.

Csák szép, csinos, izmos ifju volt. A jó Isten is katonának teremtette. Ő is vágyott azzá lenni, különben is életcélul tűzte, ki magának a katonáskodást. Örömmel vette magára a 39-esek egyenruháját. Ugy állott rajta, mintha reá öntötték volna. Szerette a katonai életet és mégis öngyilkossá lett.

Hogy miért? Mert állítólag nem bírta elszünetelni egy durva lelkű káplár kegyetlenkedésig fokozott önkénykedését. Űtötte, verte, oly durván bánt vele, hogy sokszor az erős szívé ifju szemeiben könnyek csillogtak. Panaszt tenni a kegyetlenkedő katona ellen nem mert. Ettől eleve elriasztották. Szóltalanul türte addig, amíg bírta.

Legutóbb is valami csekély ok miatt irtózatossá dühvel támadt rá. Megrugdosta, azután arcul verte. Ezzel azonban korántsem elégedett meg, hanem marokra fogta a szerencsétlen ember orrát s azt csavarni kezdte. Csák ordított a fájdalomtól, de ezzel csak fokozta a kegyetlenkedő dühét, aki addig csavarta, míg Csáknak orrán száján kibugygygánt a vér. Ekkor eleresztette áldozatát, aki a szörnyű kegyetlenségtől elkeseredve ragadta fel fegyverét s azt maga ellen fordítva, elsütötte. A golyó a váll mellett hatolt testébe s a lapockánál jött ki.

A súlyos beteg katonát kiszállították a kórházba. A katonai parancsnokság vallomásából értesült a kegyetlenkedésről, amelynek alapján a basáskodó ellen most vizsgálat folyik. Csák állapota súlyos ugyan, de nem reménytelen.

TÁVIRATOK

Kamatlábemelések.

Budapest, nov. 8. Végre a kamatlábhullámzás megállapodott. A francia 4,5, a belga 6, a svájci 5,5, a német 7, az olasz 5,5, az orosz 6,5, az osztrák-magyar bank 6%-ban állapította meg a kamatlábat.

Százezres lopás.

Budapest, nov. 8. Zichy Ágoston gróf feljelentést tett Kalmár Lajos komornyikja ellen, aki tőle 7 szőnyeget és 14 szelencét 100,000 korona értékben elloptott. A tolvajt Endrődön elfogták.

CSARNOK

AZ árva.

— Regény. —

(Folytatás.)

Később egy zsölyébe ült s mikor felébredt, egészen világos volt. Kinézett és érdeklődött, hogy Tolgyesi ott van-e még a lakásán. Az egyik, éppen arra járó gazdatiszt adta meg a felvilágosítást: — Körülbelül egy órával ezelőtt távozott.

— Beszélte ön vele?
— Igen. Meglepett a gyors távozás. Érdeklődtem, de nem mondta meg az okát.
— Arról nem szólt, hogy hová megy?
— Nem! Mindössze annyit említett, hogy ami mondani valója van, azt nagyságos uramnak levélben fogja megírni.
— Az ő holmija amugy is nagyon kevés volt. Elmehegett gyorsan. Sajnálom, hogy ebben a fiatal emberben úgy csalódtam.
— Máskülönb, nagyságos uram, vendégünk érkezett.
— Ki?
— Bálint urfi.
— A fiam? Itt van? Mikor jött?
— Ő is most érkezett reggel. A vendégszobába ment. Hallotta, hogy nagyságos uram még alszik, nem akarta zavarni.
— Hogy néz ki?
— Jó színben van.
— Tehát használt a tengeri levegő neki.

Rácskai feledett mindent. Sietett a másik épületben lévő vendégszobához, hogy találkozzék a fiával. Azzal a fiával, a ki miatt a feleségétől elvált, aki miatt a családjával meghasonlott s a ki miatt vajmi keveset törődött unokahúgával: Elizzel is. Csudálatosképen szerette Rácskai ezt a fiút. Pedig testi hibával bírt, kissé pupos volt, jó tulajdonsággal pedig alig rendelkezett. Amióta Rácskai magához vette, mindent szeretett, csak tanulni nem. Rácskai elöntötte mindig pénzzel s a fiu inkább a szórakozások, mint a komoly megélhetés után nézett.

Néhány hónappal ezelőtt a már embernem ember Bálintnak az volta kívánsága, hogy Abbáziába menjen. Rácskai dehogyan ellenezte volna. Ellenkezőleg. Ellátta pénzzel s minden levelére ontotta utána a küldeményeket.

Néhány nap előtt a fiu megírta, hogy hazajön. Rácskai azért akart hajnalban elébe utazni, hogy a fővárosban minél előbb találkozzék vele. Megírta neki, hogy Elizzel neki szánta, el kell vernie feleségül. — Jó részben persze azért, hogy Elizzel vagyona ne menjen idegen kézbe. Az volt Rácskai terve, hogy a fiút otthon fogja a gazdaságban. — Mint fiatal házassal, akit majd szép felesége is hazaláncol, könnyebben éri el tervet, szándékát.

Most, hogy hazajött, a szép terv foszladozóban volt. Hirtelenében nem is gondolt erre, inkább arra, hogy a fia megérkezett, újra látja, újra ölelheti. Sietett is hozzá lelkendezve.

— Folyt. köv. —

Áru- és értéktőzsde.

November 8.

Budapesti gabonátőzsde.

10 fillérrel olcsóbb áron elkelt 50 kilogrammonként 6,000 mm. buza.

Rozs 5, zab 5, tengeri 5 fillérrel olcsóbb.

A határidő-üzlet.

A határidőüzlet olcsóbb amerikai jegyzésekre gyenge irányzattal folyt le és a gabonaneműk 5-10 fillérrel gyengültek. A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdeti	Változás
Buza október	1160	1146-1160
Buza április 1908	1285	1272-1276
Rozs ápr.	1185	1183-1188
Rozs októberre	—	—
Zab októberre	—	—
Zab ápr.	867	862-866
Tengeri május 1908	738	733-735

Budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsde alacsonyabb külföldi jegyzésekre, valamint azon aggodalomra, hogy a német birodalom és az osztrák-magyar bank szintén felemelik a kamatlábat, lanyha irányzattal folyt le. Helyi realizálások és kontreum, ugyszintén bécsi arbitráz eladások hozzájárultak, hogy az árfolyamok rohamosan hanyatlottak. Zárlat felé az irányzat nyugodtabb let és az árfolyamok mérsékelten javultak. A forgalom időnként élénk volt.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli idényre, valamint flanel-
lek, barchetek, fekete- és színes selymek,
bársonyok, gyönyörű ruhadíszek.

Francia P. D. jegyű fűzők

Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr díszítések.

Menyasszonyi selymek,

koszorúk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban!

Szörme utánzat,

női kabatokra sima és préselt 120 cm.
széles barna- és fekete színekben métere
8 forinttól 15 forintig.

Boák és muffok

órlási választékban.

Costümökre, színházi kabatokra

női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jufta, spárga, hollandi, kiddermünster, ta-
peszt, velour, futó- és szalon szőnyegek,
minden nagyságban, torontáli szőnyegek,
diván terítők, butor szövetek és creppek,
viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek,

vászon, sifon és batiszt női ingek, nad-
rágok, hálókötösök és alszoknyák,
sima- és himzett kész ágyszövetek, selyem
lúster és cloth alszoknyák, kásmir és
selyem paplanok, matracok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

halóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, divatsebkendők.

Alsó tricót ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja
haraszt és plüsch minőségekben.

Férfi ruha szövetek,

magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló belés árak.

Harisnyák, keztyűk,

nők, férfiak és gyermekek részére állandó
nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyeg raktára

Debrecen, Rózsa utca I. sz.

Alapított 1842. évben.

Vidéken egy 20 év óta fennálló
jó forgalmu

fűszer-, vas- és vaskereskedés

a város legforgalmasabb helyén trafikkal,

elköltözés miatt eladó.

Hol? megmondja a kiadóhivatal!

Alapított 1893.

Halmágyi Sámuel.

legnagyobb női felöltök áruháza

Debrecen.

Az összes őszi és téli ujdonságok meg-
érkeztek, egymint:

Mindennemű szörme felöltök
Plüsch felöltök és kabatok
Bundák.

Leány- és gyermek felöltő
különlegességek,

Costümök- és aljak, boák.
Pongyolák- és blousok,

Színházi belépők,

Estélyi köpenyek

Karmantyuk.

Külön mérték osztály.

Mérték utáni megrendelések
pontosan eszközöltetnek.

50 métermázsza
közzel szedett válogatott
faj alma

Erdélyből s Nagybányáról, arany-
ranet, batul, kalvil, Jonatán, lon-
doni pepin, Boemán, Törökbalint,
Ananás ranet, Tafata stb. legjele-
sebb válogatott fajokat

— nagyban és kicsinyben szállít. —

Váray József kereskedése

Debrecen, városi bérpalota.

Donogán és Somossy

Debrecen, kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye vászon,
szőnyeg és divatáruházába meg-
érkeztek az őszi divat

gyönyörű ujdonságai.

ruha kelmék, flanellek, bárso-
nyok, blouz-selymek, velezek.

Valódi perzsa szőnyegek, — Linóleum

!! Óriási raktár !!

Eladó.

Vidéki városban közel Deb-
recenhez, egy három év óta fön-
álló

temetkezési intézet

teljes felszereléssel és berendezés-
sel más vállalat miatt minden el-
fogadható áron eladó, 544

Cím a kiadóhivatalban.

Mihály Sámuel Főter 30. modern levélpapírján írja.

Sealskin-

kabát plüssök,

Costüme-bársonyok

nagy választékban, olcsó szabott árak
mellett kaphatók

BOSZNAY J. és TSA

divatáruházában

Debrecen, Kossuth utca 5. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szócig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélnél tudakozásokra pentosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-
küldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

KIADÓ LAKÁS. Simonffy-utca 19. Modern 5 szobás utcai, 2 bejárattal, újból egy előszoba két szobával, újból egy előszoba öt szobás, 2 bejárattal, május egyre. Értekezhetni Hatvan utca 36. sz., utcai lakás. 4507

MINDEN pénteken és szombaton friss németesen készített hurku kapható Benes W. hentes üzletében. 4491

EGY kitűnő zongora olcsón vehető. Cim a kiadóba. 4485

URASÁGÓKTOL levett ruhákat veszek a legmagasabb árban. Neumann M. Bádógos utca 2. szám. 2647

NALAM ne vegyen készpénzért, mégis olcsóbb árakban kaphat férfi, fiu és leány felöltők, öltönyök, férfi és női ruhák, szőnyegek, paplanok, ágyszerítők, Jager ruhák, tükör kép és butor nagy választékban Kaiser Salamon Hatvan-u. 2.

HARISNYAKTÓ IPAR VALLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyás Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

ÓRA JAVÍTÁSOK !!

valamint legszebb és legjobb órák és ékszerek nagy választékban

Kurján Gyula,
mű-órásnál Debrecen, Piac-
utca 42. sz. Lamprecht palota.

TRIKO alsóruhák, kötött keztük, kötött haraszt és plüsch gyermek kabátok és fejkötők legolcsóbban kaphatók Márton Gyulánál Piac-utca 9.

HAJ! HAJ! Hajfonatok, parókák, hajbetétek, copfok, frizettek jutányosan, mindennemű hajmunkákat készít Bocán Ferenc fodrász, Hatvan utca 2. Kihullott hajat veszek. 9409

TANITÁST vállal elemi vagy polgáriból okl, óvónő cím a kiadóban. 4519.

ÜGYES varróné házhoz ajánkozik esetleg vidékre is elmegy. Perces utca 10. 4522

IRODAI munkát vállal szép írású nő délutánra Cim a kiadóba. 4520

HÁZMESTER felvétetik Arany János utca 62. szám. 4527

A HUNNIA sütődéből Némethy Margit nem lett elbocsátva, hanem ő mondott fel. 4528

BOROS pince kiadó Rákócy utca 3. 4526

Kereslet.

ÜGYNÖKSÉGI irodamba gyakornokot s varrógép műhelyembe egy tanoncot azonnali belé-

KLRESEK egy (lehetőleg gyermektelen) házaspár házmesteri és szolga teendőkre, ingyen lakással és fizetéssel. Értekezhetni minden szerdán és szombaton délután 1 és 2 óra között: Barna-utca 2. a szám. 4465

EGY ebéd-társat keresek finom házi koszthoz. Ebéd 18 frt., esetleg vacsora is kapható. Cim a kiadóba. 4332

FIATAL ovadékképes nős ember pénzbeszedői vagy ehhez hasonló állást keres. Cim a kiadó hivatalban. 4332

GYAKORLÓTT varrónő kázhöz kerestetik. Miklós utca 17. Jelentkezni 12-1-ig. 4529

ÜGYES fiatal fűszerkereskedő segéd felvétetik Bocskai-tér 12. 4525

POLYO hó 7-én este elveszett két drb. arany gyűrű, egy opál és egy dalmatin köves női gyűrű, megtalálójára kellő jutalomba fog részesülni és juttassa Szegedi Gyula óráshoz Tisza palota. 4530

Eladás.

PESTÉKES hordók olcsón eladó Arany János utca 47. szám.

ELADO az Ondódon 10 hold föld, valamint a Szepesen 21 holdas tanya, közel a városhoz. Értekezhetni Rákóczy-u. 6. 4512.

J karban levő matt butor eladó. Saleirom-u. 12. sz. 4709

EGY négy kerekű targonca, jó karban, eladó Péterfi 1. sz. 4483

Szarmarmegyei Erdődi nagy hegyi kiforrott kitűnő minőségű bor 50-60 hecto liter jutányos áron eladó. Cim a kiadóba, 4445

Faeladás.

Az Ebesen, husz percnyre a vasuti állomástól

öt-hatszáz darab

élő akácza
eladó,

Értekezhetni Batthyány-utca 13. szám alatt az emeleten.

IRODA ÁTHELYEZÉS!

GOLDBERGER A. V.

őeg tisztelettel értesíti m. t. ügyfeleit, hogy 35. év óta fennálló

Hirdetési irodáját

(jelenleg Budapest, IV., Váci-utca 20. sz.)

1907. november hó 10-én

saja házába

Budapest, IV., Molnár-utca 30. sz.

helyezi át.

Hirdetések felvétele a világ összes lapjai és naptárai részére.

A Korona vendéglőben

ma november 9-én nagy

hurka estély

tartatik, a vendéglős tisztán kezelt kerti és hegyi borokról, jó magyar konyháról gondoskodik és szives pártfogást kér

Ullmann Károly,

vendéglős helyettes.

Hirdetmény.

Mindazon zálogtárgyak, melyeknek határideje lejárt,

november hó 29-én d. u. 2 órakor

hatósági kiküldött jelenlétében eladatnak

Debrecen, 1907, nov. 29.

Debreceni Híri Zálogkölcson Intézet r.-i.

Jelenleg brilliánt függők és gyűrűk, új varrógépek, képek, ruhaneműek vannak raktáron, melyek szabad kézből megvehetők.

„URANUS“ villamos SZÍNHÁZ
Sas-utca 2. szám.

Szombaton és Vasárnap november 9. és 10-én

A budapesti színházak legújabb műsor darabjai:

Uj! Itt először. **Uj!**

Oroszlán vadászat,
(Gyönyörű természetbeni fölvetel)

A két árva,
(Rendkívül érdekes, megható ujdonság)

A gonosz fluk,
(Legújabb eredeti felvetel)

A tenger ajándéka,
(Legújabb olasz természetbeni felvetel)

Viktória vizesések,
(Gyönyörű látványosság)

Baka mint dajka,
(Kiünően mulattató)

Előadások: Hétköznap este 6 7 8 9 10 órakor.
Vasar- és ünneppapokon d. u. 3-tól este 11-ig óránként.

Helyárok mint rendezen.

A n. é. közönség szív s pártfogását kéri
Tisztelettel
Suchán Rezső és Wankler Lambert

Nemes gyümölcsfa oltvány,
akác-csemete, spárga gyökér s szőlővessző kapható

Gróf Degenfeld és Dr. Balkányi urak
„Erzsébet“ szőlőtelepén.

Iroda: Debrecenben, Kossuth-utca 32. sz.
Interurban telefon 40, és 159.

Mindennemű ruhák

tisztítását és festését

szépen és jutányosan eszközöl

KONCZ JÓZSEF

gőzerőre berendezett
kelmefestő- és vegyszeti ruhatisztító,

Debrecen,

Batthyány-utca 2. és Vár utca 3. szám
(Zenede épület.)

390

Szendrő Sándor

zongora és hangszerkészítő.

Ajánja legjobb gyártmányu

zongoráit

és

pianinóit

Gramofonjait

és nagyválasztéku

**Gramofon-
lemezeket.**

Javításokat és hangolásokot előnyös áron eszközöl.
Zongorák bérbe kaphatók.

Üzlethelyiség Debrecen, Szt.-Anna-utca 3. sz.